

Handläggare
Maria Uppström
Patricia AntonTill
Arbetsmarknadsnämnden
den 23 april 2019

Ärende 6

**Underlag för budget 2020 med
inriktning 2021 och 2022 för
Arbetsmarknadsnämnden****Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner Underlag för budget 2020 med inriktning 2021 och 2022.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera ärendet omedelbart.

Karin Eriksson Bech

tf. arbetsmarknadsdirektör samt utvecklingschef

Amanda Broman Hernbäck
administrativ chefArja Lindholm
it- och kommunikationschefBengt Jönsson
chef Vuxenutbildning
StockholmChristina Wattjersson
chef Jobbtorg StockholmJonina Gisladottir
hr-chefUlrika Klemets
ekonomichef

Arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	3
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	3
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	4
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	23
3.1 Drift.....	23
3.2 Investeringar.....	27
4 Lokalförsörjningsplan.....	28
4.1 Inledning	28
4.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	28
4.3 Kapacitetsbeskrivning.....	28
4.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	29
4.5 Kostnadsutveckling.....	32
4.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	33

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01. AmN 2020-2022

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Arbetsmarknadsnämnden kommer att fortsätta utveckla en anpassad vuxenutbildning för att öka möjligheterna till hållbara anställningar och ett aktivt deltagande i samhället för framför allt nyanlända och/eller kortutbildade.
- Nämnden ska vidareutveckla kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildning) och utöka antalet platser.
- Arbetsmarknadsnämnden kommer att utveckla stödet som ges till unga 16-19 år och unga vuxna 20-29 år, med särskilt fokus på insatser för ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), unga nyanlända, unga med funktionsnedsättningar samt unga vuxna utanför skola och arbetsmarknad.
- Nämnden ska fortsatt arbeta för att ge stöd till ensamkommande ungdomar parallellt med deras studier samt utveckla stödet som ges i övergångarna, från gymnasieskola till vuxenutbildning, och från vuxenutbildningen vidare till arbete eller fortsatta studier.
- Nämnden ska vidareutveckla arbetssätt och samverka med stadsdelsnämnderna och FINSAM kring personer som har försörjningsstöd på grund av sjukskrivning och saknar sjukpenninggrundande inkomst.
- Arbetsmarknadsnämnden kommer att utveckla stöd till nyanlända att snabbare komma ut i arbete och studier. Detta ska ske genom samverka med stadsdelsnämnderna och Arbetsförmedlingen, främst genom Etableringscentrum, om staden beslutar om införande av sådan verksamhet.
- Nämnden fortsätter arbetet för att skapa bättre förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att få och behålla ett arbete.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Nämnden kommer att stärka samarbetet med näringslivet utifrån den integrationspakt som införs år 2019.
- Nämnden ska vidareutveckla partnerskap med näringslivet inom bristyrkesbranscher.
- Nämnden kommer att samverka med näringslivet kring utbildning, för att minska matchningsproblematiken i Stockholm.
- Nämnden kommer att etablera en långsiktig samverka med högskolor och universitet för att höja kvaliteten inom nämndens utbildningar och säkerställa att rätt utbildning ges på rätt nivå för att bl.a. minska matchningsproblematiken i Stockholm
- Nämnden ska fortsatt arbeta för att tillgängliggöra arbetsplatser genom sociala krav i upphandlingar.
- Nämnden ska utöka mentorskapsprogrammen för att ge fler inskrivna inom nämndens verksamheter kontakter med näringslivet och därmed öka möjligheten till arbete inom relevant bransch.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Arbetsmarknadsnämnden kommer att fortsätta bidra till minskade kostnader genom att möjliggöra för stockholmare att gå från bidrag till utbildning, arbete och egen försörjning.
- Nämnden ska bidra till att lösa stadens kompetensutmaningar.
- Resursanvändningen ska effektiviseras genom digitala lösningar och utvecklad samverkan mellan nämndens verksamheter och med samarbetsaktörer.
- Genom strategisk lokalförsörjningsplan ska nämnden skapa förutsättningar för en hållbar lokalanvändning.
- Nämnden kommer fortsatt att bevaka möjligheterna att använda europeiska socialfonden och andra externa finansieringskällor för att stärka nämndens utvecklingsarbete inom olika områden.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Trender och omvärld

Stockholms stad och län har en växande befolkning och utgör landets starkaste tillväxtregion. Det tillsammans med utvecklingen på arbetsmarknaden och behovet av försörjningsstöd påverkar nämndens verksamheter. Arbetsmarknadens snabbt ökande krav på att arbetskraften ska vara välutbildad har stor påverkan och ställer stora krav på de insatser som görs för grupper som idag har en svag ställning på arbetsmarknaden. En viktig faktor för den kommande planperioden är reformeringen av Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet. Exakt vad denna kommer att innebära och hur den kommer att påverka stadens arbete återstår att se.

2.1.1 Utvecklingen på arbetsmarknaden

Stockholms län har haft en mycket god arbetsmarknad de senaste åren. Antalet sysselsatta ökade med cirka 23 000 under 2018. Det ökade antalet sysselsatta speglas dock endast marginellt i en minskad andel arbetslösa, vilket förklaras av att befolkningen ökat samtidigt som antalet sysselsatta ökat.

Arbetsförmedlingen bedömer att många arbetslösa saknar den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden och därmed inte kan dra nytta av den höga efterfrågan på arbetskraft som finns i regionen. Denna bedömning delas av Stockholms Handelskammare.

Under 2019 prognostiserar Arbetsförmedlingen en svagt sjunkande arbetslöshet i Stockholms län till 5,6 procent. Detta grundar sig på en fortsatt god arbetsmarknad, fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft och en något lägre befolkningstillväxt till följd av markant lägre andel nyanlända som bosätter sig i Stockholms län.

Stockholms stad har fortsatt en mycket god arbetsmarknad med en arbetslöshet på 5,7 procent i februari 2019, enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen (3,1 % bland inrikes födda). Vissa grupper har dock svårt att få arbete trots en hög efterfrågan på arbetskraft även om arbetslösheten bland dem har minskat. Det gäller främst personer utan gymnasiekompetens (19,8 % arbetslösa i februari 2019 jämfört med 20,6 % i februari 2018) och utrikes födda (12,8 % arbetslösa i februari 2019 jämfört med 14,1 % i februari 2018).

Arbetsförmedlingen identifierar tre tydliga utmaningar för Stockholms läns arbetsmarknad under de kommande åren. Dessa är; utrikesföddas inträde på arbetsmarknaden, effektiv matchning och att motverka långa tider i arbetslöshet. Bristen på arbetskraft väntas fortsätta, däribland inom transport, hotell- och restaurang, skola, sjukvård och omsorg.

2.1.2 Utveckling inom vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen har kommit att bli ett centralt instrument inom arbetsmarknadspolitiken. För vuxna kortutbildade som står långt från arbetsmarknaden, däribland många nyanlända, utgör vuxenutbildningen en möjlighet till utbildning som möter individens behov.

Vuxenutbildningen är också en viktig aktör för att möta arbetsmarknadens ständigt skiftande behov, genom att bland annat erbjuda möjlighet till yrkesväxling.

Antal elever inom sfi är starkt kopplat till migrationsströmmar 1-5 år tillbaka i tiden. Den fördröjda effekten beror bland annat på Migrationsverkets handläggningstider och antal år i sfi-utbildning. Under år 2018 minskade antal kursdeltagare inom sfi och för 2019 och åren

framöver väntas en viss fortsatt avmattning, dock från en mycket hög nivå.

Samtidigt har andelen flyktingar inom sfi ökat markant de senaste åren, från 32 procent år 2015 till 48 procent år 2017. Detta är troligen direkt relaterat till migrationsvågen år 2015, vars effekt kan väntas avta framöver.

Inom ramen för fyrpartiöverenskommelsen finns ett förslag om utökning av antal timmar som nyanlända läser sfi, vilket också skulle påverka volymerna. Antal elever inom sfi kan även påverkas av att Migrationsverket, med start 2019, ska införa en ny process för beslutsfattande i Stockholm: "Asyl 360". Processen införs på prov och innebär att beslut ska kunna fattas fortare för vissa grupper. Slår detta väl ut kortas väntetider och därmed kommer personer in i sfi fortare än idag.

Komvux har under 2018 sett en kraftig ökning av antal elever inom både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Inom grundläggande vuxenutbildning har den största ökningen skett inom kursen svenska som andraspråk, SVA, vilket kan bero på att tidigare sfi-elever har gått över till SVA. Utifrån befolkningsprognosen väntas en fortsatt ökning av antal elever åren framöver och en marginell ökning av helårsplatser. Dock kan yttre omständigheter, som exempelvis förändrat konjunkturläge generellt eller ökat behov av yrkesväxling förändra prognosen.

2.1.3 Utvecklingen vad gäller försörjningsstöd

Antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ligger på en historiskt låg nivå, även om det under den senaste tiden har vänt svagt uppåt. Faktorer som kan ha haft en motverkande effekt på biståndsmottagandet är färre öppet arbetslösa, fler personer i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd som ekonomisk ersättning, aktiva arbetsmarknadsinsatser som Jobbtorg Stockholm samt arbetet mot felaktiga utbetalningar.

2.1.4 Nyanlända

I januari 2019 var drygt 6 000 nyanlända mellan 16-64 år folkbokförda i Stockholms stad inskrivna på Arbetsförmedlingen, varav ca 3 400 deltog i etableringsuppdraget/etableringsprogrammet. Det är en minskning jämfört med motsvarande period föregående år. (Se nedan tabell.)

Stockholms stad	Januari 2019	Januari 2018
Antal nyanlända inom Arbetsförmedlingens verksamhet (36 månader från uppehålls- och arbetstillstånd)	6 039	6 737
varav inom etableringsprogram/etableringsuppdrag (24 månader av de 36 månaderna)	3 386	4 374

Vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiken har en viktig utmaning i att tillvarata och komplettera kompetensen hos dessa, men även hos andra nyanlända, däribland nyanlända från EU/EES-land. Vidare påverkas nämndens verksamheter även av migration längre tillbaka i tiden.

Inför 2019 är Länsstyrelsens skattning att Stockholms stad ska ta emot omkring 2 480 nyanlända varav 1 188 på anvisning. Föregående år tog staden emot 3 310 nyanlända, varav 1 748 på anvisning. Beräkning av anvisningsbara platser till kommuner sker på årsbasis. Sett till Migrationsverkets prognos kan antas att antalet nyanlända som tas emot i kommunen fortsätter minska åren 2020 och 2021, förutsatt att nuvarande fördelning mellan kommunerna består. Detta väntas påverka nämndens verksamheter framöver, men med en fördröjd effekt. Ett antal externa faktorer kan dock påverka, vilket gör antagandet osäkert.

2.1.5 Arbetsförmedlingens omstrukturering

Arbetsförmedlingens roll, uppdrag och arbetsätt är under omfattande omstrukturering. Tre förändringar inträffar tätt varav två är omfattande och får stort genomslag på förmedlingens hela verksamhet. Då Arbetsförmedlingen är en central samverkanspart för staden väntas förändringarna få stor betydelse även för staden och arbetsmarknadsnämndens verksamheter.

1. En redan beslutad omorganisation får genomslag i Stockholm från halvårsskiftet 2019. En övergång till mer digitaliserad service ingår i den beslutade förändringen. Det innebär att de arbetssökande i första hand ges service via digitala tjänster samt via telefon, chatt och video. Även nyanlända kan i större utsträckning komma att hänvisas till digitala tjänster, men oklart i vilken omfattning. Beroende på utfall kan kommunens tjänster tas i större anspråk för att ge stöd och svara på frågor som rör Arbetsförmedlingens verksamhet.

2. Den av riksdagen beslutade budgeten för 2019 innebär omfattande besparingar inom Arbetsförmedlingen. På nationell nivå finns beslut om att 4 500 tjänster ska dras in över landet och ett antal lokalkontor kommer att läggas ner. Besparingen bedöms i nuläget innebära en halvering av antalet anställda i regionen samt minskad budget för insatser för arbetslösa.

3. Som ett resultat av fyrpartiöverenskommelsen genomförs en genomgripande reformering av hela Arbetsförmedlingen. Myndigheten kommer framöver att vara fokuserad på myndighetsansvar i form av kontroll av arbetssökande och av fristående aktörer, arbetsmarknadspolitisk bedömning, digital infrastruktur och statistik och analys. Ett nytt system baserat på LOV (Lag om valfrihetssystem) kommer att utvecklas, där fristående aktörer matchar och rustar arbetssökande för de lediga jobben. Arbetsförmedlingen får fortsatt huvudansvaret för insatser för personer med funktionsnedsättning och nystartsjobb och introduktionsjobb ska finnas kvar och riktas mot dem längst från arbetsmarknaden. Denna förändring ska vara fullt genomförd under 2021.

Servicen till stockholmarna kommer att vara under förändring från 2019 och framåt till dess en ny förmedling finns på plats 2021. På kort sikt kommer det pågående förändringsarbetet att innebära att formerna för samverkan, samverkansrutiner och samverkansöverenskommelser mellan staden och förmedlingen behöver ses över. Det kan också innebära att staden behöver ge utökade insatser för personer som står långt från arbetsmarknaden. På längre sikt kommer ansvarsfördelningen mellan staden och arbetsförmedlingen att behöva ses över mer genomgripande då en ny organisation och ett förändrat uppdrag för Arbetsförmedlingen kan komma att påverka förutsättningarna för Jobbtorg Stockholms verksamhet.

2.1 6 Ny lagstiftning och nya regelverk

Studiestartsstödet avvecklas

I den beslutade statsbudgeten aviseras en avveckling av studiestartsstödet (och utbildningskontrakten) till år 2020. Samtidigt har ett kunskapslyft aviserats inom ramen för fyrpartiöverenskommelsens 73-punktsprogram. Det återstår att se om studiestartsstöd kommer att finnas med inom ramen för kunskapslyftet.

Ensamkommande ungdomar och nya gymnasielagen

Tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen under 2018 innebär att unga nyanlända som hade fått ett beslut om utvisning kan få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Enligt uppgifter från Migrationsverket i mars har knappt 400 ungdomar boende i Stockholms stad fått bifall på sin ansökan. Knappt 300 av dem är 19 år och 65 av dem är 20 år eller äldre. Merparten är således aktuell för inträde i komvux under åren 2019 och 2020. Nämnden satsar på att skapa övergångar för ungdomarna från språkinträdning till komvux. Då ungdomarna i de flesta fall inte har förutsättningar att gå direkt in på gymnasial nivå i komvux blir en kritisk fråga att säkerställa ett utbud av anpassad vuxenutbildning som möter ungdomarnas behov. Ett bra alternativ är kombinationsutbildningar, men här finns utmaningar med kapacitet då efterfrågan på utbildningsplatser på dessa utbildningar är större än utbudet.

Tidsbegränsade uppehållstillstånd fortsätter, möjlighet till familjeåterförening utökas

Den tillfälliga lagen (2016:752) om begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängs och därmed även regeln om att tidsbegränsade uppehållstillstånd ska vara huvudregel i Sverige. Förlängningen av lagen innebär, till skillnad från tidigare, även att personer som är alternativt skyddsbehövande, däribland alla från Syrien, ska ges samma rätt till familjeåterförening som flyktingar. Migrationsverket bedömer att det medför cirka 8 000 fler ärenden, men har ingen prognos för Stockholm. Till att börja med är det främst sfi som kan påverkas av ökade volymer under planperioden.

2.1.7 Reformen inom ramen för fyrpartiöverenskommelsen

Etableringsjobb

Regeringen har sedan tidigare enats med arbetsmarknadens parter om formerna för etableringsjobb. Etableringsjobben innebär en anställning med lägre lön för nyanlända och långtidsarbetslösa, vilket förväntas korta tiden att etablera sig på arbetsmarknaden och ge fler chansen till ett jobb utan utbildningskrav. Etableringsjobben utvidgas genom fyrpartiöverenskommelsen till att även omfatta företag utan kollektivavtal och bemanningsföretag. Förändringar genomförs med ambitionen att vara på plats 1 juli 2020.

Stärkt kunskapslyft

Möjligheten att vidareutbilda sig eller omskola sig högre upp i åldrarna ska utökas. Kunskapslyftet byggs ut, inklusive högskola, yrkeshögskola, vuxenutbildning och yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning. Konsekvenserna blir sannolikt ökade elevvolymer och därmed ett ökat behov av utbildningsplatser inom stadens komvux, framför allt på gymnasial nivå med yrkesutbildningar för dem som vill omskola sig till gymnasialt yrke och behörighetskompletterande kurser för dem som vill läsa vidare på högskola. Ambitionen är att detta ska genomföras under år 2021.

Integrationsår

Nyanlända ska snabbare komma in på arbetsmarknaden genom bland annat ett så kallat integrationsår med bland annat yrkesförberedande sfi kombinerat med korta utbildningar och praktik inom samma yrkeskategori, intensiv praktik inom bristyrken och obligatorisk samhällsorientering. Det är oklart vilka delar som ligger på kommunen och vilka som ligger på Arbetsförmedlingen. Om det blir ett uppdrag till kommunen får det stora konsekvenser, då det handlar om att skapa ett nytt paket av insatser för nyanlända. Vidare föreslås möjligheterna att kombinera sfi och yrkesvux förstärkas, vilket ligger väl i linje med stadens eget pågående utvecklingsarbete. Ambitionen är att detta ska genomföras under 2020 och 2021.

Språkrav för medborgarskap

Godkänt prov i svenska och i grundläggande samhällskunskap ska bli krav för svenskt medborgarskap. Skulle ansvaret för att utföra språktest läggas på vuxenutbildning skulle det innebära betydande förändringar. Vidare kan förslaget innebära en viss ökning av elever som deltar i vissa kurser endast för att få medborgarskap. Vilka kurser det kan gälla är oklart, då det fortfarande råder oklarheter kring vilken nivå på svenska och samhällskunskap som avses.

2.1.8 Aktuella utredningar

Effektivt, tydligt och träffsäkert – det statliga åtagandet för framtidens arbetsmarknad (SOU 2019:3)

Den så kallade Arbetsmarknadsutredningen tillsattes 2016 och slutrapporterades 31 januari 2019. Utredningens förslag och bedömningar innebär bland annat att Arbetsförmedlingen får en ny förordning och ett tydligare uppdrag att bedöma enskildas ställning på arbetsmarknaden. Anslaget till myndigheten föreslås sänkas samtidigt som Arbetsförmedlingen ska använda sig av interna och externa utförare på ett utförar neutralt sätt. Vidare föreslås att en ny myndighet med ansvar för kompetensförsörjningspolitiken inrättas samt att ansvarsfördelningen och gränsdragningen mellan stat och kommun inom de arbetsmarknads- och socialpolitiska områdena tydliggörs i författningen. Flera av utredningens förslag skulle, om de genomförs, ha stor påverkan på stadens arbete med arbetsmarknadsfrågor. Det gäller framförallt de delar där kommunernas ansvar och rörelseutrymme begränsas i förhållande till vad som för närvarande gäller.

Komvuxutredningen – en andra och en annan chans (SOU 2018:71)

Utredningen kom med sitt slutbetänkande i augusti 2018 med bland annat förslag om att särsvux ska upphöra som skolform och istället ingå i skolformen komvux, bland annat i syfte att förenkla för elever att ta del av kurser inom både särsvux och komvux. Vidare föreslås nya urvalsregler för icke rättighetsbaserad utbildning och en förenklad betygsskala inom grundläggande komvux, sfi och grundläggande särsvux i syfte att öka genomströmningen. Genomförs förslagen innebär det organisatoriska förändringar inom vuxenutbildningen.

Planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola (SOU 2018:01)

Utredningens uppdrag är att föreslå hur utbildning inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux) bättre kan planeras och dimensioneras utifrån regionala och nationella kompetensbehov. Utredningen ska presenteras i februari 2020 och väntas påverka komvux verksamhet.

Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2018:06)

Utredningens syfte är att analysera förutsättningarna för att sfi-elever ska kunna erbjudas en utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar samt att förbättra genomströmningen inom sfi och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar. Syftet är även att utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av utbildningsplikt. Utredningen ska slutredovisas i maj 2019.

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)

Staden lämnade sitt remissvar på ”mottagandeutredningen” under hösten 2018 och kunde konstatera att staten, kommunerna och landstingen enligt huvudförslaget får ett gemensamt ansvar för mottagandet av asylsökande. Ett sammanhållet mottagandesystem skulle enligt förslaget innebära att kommunerna får ansvaret att erbjuda vissa asylsökande boende och tidiga insatser under asyltiden. Utredningen föreslår att lagen börjar gälla från halvårsskiftet 2020.

2.2 Vuxenutbildning Stockholm

2.2.1 Utmaningar inom vuxenutbildningen

Med en arbetsmarknad som har svårt att hitta välutbildad arbetskraft samtidigt som en ökande andel av de arbetsökande står långt från arbetsmarknaden har fokus alltmer hamnat på utbildning. Detta gäller både nationellt och i staden.

Komvux kurser är komprimerade jämfört med ungdomsskolan, vilket kräver någorlunda god studievana, insikt om vad som krävs för att nå resultat, förmåga att planera sin tid och att arbeta på egen hand.

Utbildningen har traditionellt varit utformad på ett sätt som främst varit anpassat för elever som vill läsa in en eller ett par kurser för att få en fullständig gymnasiekompetens, komma in på en särskild högskoleutbildning eller söker till en yrkesutbildning för att byta yrke. Dessa utgör majoriteten av komvux elever. De flesta i de här grupperna är relativt självgående och kan ta till sig den information om utbildningarna som finns på webben och kontakta Vuxenutbildningscentrum om de behöver extra hjälp eller vägledning. Erfarenheten visar att utlandsfödda med gymnasiekompetens och/eller högskoleutbildning klarar väl att studera inom komvux, även om de i vissa fall behöver mera vägledning och information inför studierna och visst stöd under utbildningen.

De stockholmare som har svårast att komma ut på arbetsmarknaden och som behöver vuxenutbildning mest har helt andra förutsättningar. En grupp utgörs av utlandsfödda med en utbildningsbakgrund på cirka 7-12 år, vilka är majoriteten av eleverna på sfi. Många av dem har relativt goda förutsättningar att snabbt integreras om de får rätt insatser. Men få av dem läser idag samtliga sfi-kurser och därefter en gymnasieutbildning, vilket ofta krävs för en hållbar anställning.

För att de ska kunna få ett hållbart arbete och att matchningsproblematiken på arbetsmarknaden ska minska behöver de nås och motiveras till studier, samtidigt som möjligheterna till anpassningar utökas, exempelvis genom att kurser eller utbildningspaket

studeras i sammanhållna grupper med fler lärarledda timmar och anpassat undervisningsmaterial, tillgång till modersmålsstöd och/eller viss undervisning på modersmålet. Även ytterligare stödfunktioner som studiecoacher, kuratorer och studie- och yrkesvägledare kan bli aktuella i högre utsträckning.

Ett exempel på anpassning som passar denna grupp är kombinationsutbildningar, där sfi-elever med 7-12 års skolbakgrund och som klarat ett par sfi-kurser kan läsa sfi i kombination med en gymnasial bristyrkesutbildning på två år. Utbildningsformen kräver ökad lärartäthet och större tillgång till lokaler, då undervisningen ibland sker av både sfi-lärare och yrkeslärare och eleverna är på skolan längre perioder i sträck. Gör någon elev avbrott är det inte möjligt att fylla den tomma platsen. Dessutom krävs att lärarna kan anpassa sin didaktik och pedagogiska metoder till en målgrupp som saknar de basala förkunskaper som tidigare elevkullar har haft:

”För undervisa blivande undersköterskor om puls lät lärarna eleverna börja med att springa upp och ned för trapporna. Sedan fick de känna på sin egen puls och då var det lättare att förklara för elever som ännu inte förstår alla ord på svenska.” (Tobias Fannkvist, rektor YFI)

Av dem som har hunnit ta examen från en kombinationsutbildning har de allra flesta fått arbete och de flesta har fortsatt arbete inom sex månader.

En annan grupp som står ännu längre från arbetsmarknaden utgörs av utlandsfödda med mycket kort utbildning eller helt utan formell utbildning. Det handlar om personer som inte är läs- och skrivkunniga och som saknar grundläggande kunskaper i viktiga skolämnen som matematik och samhällskunskap. Kvinnor utgör två tredjedelar. För denna grupp är vägen till arbete ännu längre och behoven av anpassningar större. Sfi Grund, där sfi studeras i kombination med grundläggande skolämnen, är en form av anpassad utbildning för denna grupp som har testats och kommer att fortsätta utvecklas.

En ytterligare målgrupp inom komvux är ungdomar som får uppehållstillstånd enligt tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen under 2018, som gällde vissa nyanlända unga. Knappt 300 av dem är 19 år och 65 är 20 år eller äldre. Merparten är således aktuell för inträde i komvux under 2019 - 2020. Endast ett fåtal har förutsättningar att studera ordinarie kurser på gymnasial nivå utan behöver också anpassningar i sin utbildning. Kombinationsutbildningar är ett bra alternativ för målgruppen.

Arbetsmarknadsnämnden ser ett stort behov av att fortsätta anpassa vuxenutbildning för att dessa grupper som står längst från arbetsmarknaden ska kunna rustas för jobb. Majoriteten är kvinnor, vilket även gör detta till en viktig jämställdhetsfråga. Att anpassa utbildningar medför högre kostnader och vid ökade volymer finns en risk att schablonerna inte täcker kostnaderna. Vidare finns en utmaning i att nå målgrupperna, då inte alla själva ser utbildning som vägen till arbete.

2.2.2 Yrkesväxlare

En grupp inom komvux i Stockholm består av personer som har en gymnasieutbildning, men som inte får jobb och som behöver skaffa sig en annan utbildning för att bli attraktiva på arbetsmarknaden. Den här gruppen har, till skillnad från dem som saknar en gymnasieutbildning, inte laglig rätt att studera vid komvux, men kommuner kan välja att erbjuda dem utbildning. Stockholm låter denna grupp studera.

De flesta bedömare menar att behovet av att byta yrke kommer att öka i framtiden. Vissa yrken kommer att försvinna som ett resultat av den tekniska utvecklingen och andra yrkesutbildningar är inte tillräckliga för dagens och framtidens höga krav. En generell ökning av arbetslöshet kan ytterligare stärka behovet av omskolning. Fyrpartiöverenskommelsen omkring 73-punktsprogrammet innebär att kunskapslyftet ska byggas ut, vilket ligger väl i linje med Stockholms utbud av komvux.

Vidare behöver de flesta med utländsk examen komplettera sin utbildning för att kunna verka i Sverige. För vissa handlar det om mindre kompletteringar gällande svensk lagstiftning inom arbetsmiljö och säkerhet, medicinhantering eller att studera material man tidigare inte använt, exempelvis inom byggbranschen. Andra saknar de teoretiska delarna från ett yrke som de arbetat inom. För att de ska få arbete på den svenska arbetsmarknaden behöver de utbilda sig på nytt eller omskola sig till ett annat yrke. Arbetsmarknadsnämnden behöver även utveckla möjligheter till validering, där det är möjligt.

2.2.3 Jobbrotation och kompetensutveckling

Staden står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning inom en rad olika områden. Bland annat har äldreomsorgen och förskolan stora och växande rekryteringsbehov beroende på bland annat ökat antal äldre, stora barnkullar, inflyttning och pensionsavgångar. Bland redan anställda finns en grupp som saknar den utbildning som krävs för yrket. För att dessa sektorer ska kunna präglas av hög kvalitet behövs att personalen har en adekvat utbildning. Vidare är goda kunskaper i svenska språket viktigt för att medarbetare ska kunna göra sig förstådda. Staden gör återkommande utbildningsåtgärder för att stärka kompetensförsörjningen. Arbetsmarknadsnämnden är samverkanspart i detta arbete och ser positivt på att få ett utökat uppdrag i detta arbete. Stadens kompetensförsörjningscenter på Campus Åsö har både erfarenhet och kompetens för att kunna erbjuda relevanta utbildningar och ser gärna en utveckling mot att utbilda även nya yrkesgrupper där det kan komma att råda brist.

2.2.4 Studieresultat och systematiskt kvalitetsarbete

För att garantera kvalitet och likvärdighet i de pedagogiska verksamheterna ska enligt skollagen ett systematiskt kvalitetsarbete genomföras dels på huvudmannanivå och dels på lokal nivå, det vill säga hos samtliga utbildningsanordnare av komvux (inklusive sfi). Det ställer krav på nämnden att integrera lagstiftarens krav och den statliga styrningen med huvudmannans styrning och stadens kvalitetssystem.

En utmaning inom nämndens vuxenutbildning är att förbättra studieresultaten inom teoretiska kurser, främst matematik på gymnasial nivå. Resultaten inom matematik har under många år varit bekymmersamma, både i staden och i riket. Utveckling inom området behöver ägnas särskild uppmärksamhet.

Generellt behöver nämnden stärka det systematiska kvalitetsarbetet inom de pedagogiska verksamheterna. Nämndens uppföljning av de externa utbildningsanordnarna är en viktig del för att säkra kvaliteten i verksamheten och därför genomförs verksamhetsbesök samt avtalsuppföljningar med varje utbildningsanordnare. Inför den upphandling av vuxenutbildning som pågår inför 2020 utökas kraven på utbildningsanordnare, och därmed behöver även uppföljningen stärkas. En ytterligare del i kvalitetsarbetet är även att etablera en långsiktig samverkan med universitet och högskola.

2.2.5 Upphandling av vuxenutbildning

Cirka 85 procent av kommunal vuxenutbildning bedrivs i upphandlad regi och under år 2019 löper avtalen ut. Arbetet med en ny upphandling pågår och den behöver ta hänsyn till en ökande andel elever med behov av stora anpassningar av sin utbildning för att klara studierna. Det kommer också ställas krav på en mer flexibel vuxenutbildning, som snabbt kan ställa om till nya uppdrag. Utbildningen behöver fortsatt vara kopplad till arbetsmarknadens behov och främja incitament för kvalitet och resultat. Valfrihet för individen och konkurrensneutralitet på marknaden är bärande principer.

Förutsättningarna att inom ramen för gymnasieskolornas utbud av yrkesprogram kunna erbjuda utbildningar för komvux elever utreds i samverkan med utbildningsförvaltningen, för att uppnå god hushållning med stadens resurser genom att tillvarata de synergieffekter som en effektiv användning av lokaler, utrustning och personal kan ge.

2.3 Jobbtorg Stockholm

Utifrån arbetsmarknadsprognosen är det fortsatt sannolikt att det även under kommande år främst kommer att vara grupper med svag ställning på arbetsmarknaden som behöver stöd och arbetsmarknadsinsatser från Jobbtorg Stockholm. Arbetslösa med högst förgymnasial utbildning, arbetslösa födda utanför Europa och arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga tillhör dem som har en utsatt position på arbetsmarknaden.

Jobbtorg Stockholms huvuduppdrag är att stötta försörjningsstödstagare till självförsörjning genom arbete eller studier. Verksamheten påverkas av sammansättningen av gruppen försörjningsstödstagare. Parallellt med att antalet biståndshushåll har minskat de senaste åren har andelen hushåll med långvarigt behov av bistånd ökat. Vidare har andelen personer med arbetslöshet som försörjningshinder minskat medan andelen sjukskrivna ökat bland biståndsmottagarna. Detta återspeglas inom Jobbtorg Stockholm där en tydlig trend är att andelen inskrivna som har försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet ökar. Cirka 20 procent av aspiranterna med försörjningsstöd hade juli 2018 sociala skäl eller sjukskrivning som försörjningshinder, vilket är nästan dubbelt så stor andel jämfört med juli 2014. Stadsdelsförvaltningarna lyfter särskilt fram behov av insatser för dessa målgrupper, eftersom de riskerar att bli långvarigt arbetslösa och beroende av ekonomiskt bistånd.

För att fler ska komma in i på arbetsmarknaden kommer Jobbtorg Stockholm att förstärka matchningen samt ge fortsatt anpassat stöd till både arbetsgivare och aspirant. Samverkan med arbetsgivare behöver utvecklas med ökat fokus på att förkorta tiden från inskrivning i nämndens verksamheter till inträde på arbetsplats. Eftersom en stor del av Jobbtorg Stockholms aspiranter är kortutbildade kommer kompetenshöjande insatser och att motivera fler till vuxenutbildning att vara fortsatt viktigt för att förstärka aspirantens position på arbetsmarknaden och förbättra tillgången på arbetskraft de närmaste åren.

Att många aspiranter har andra försörjningshinder än arbetslöshet innebär att en del inte direkt står till arbetsmarknadens förfogande. Jobbtorg Stockholm möter även genom det uppsökande arbetet ett ökat antal unga som befinner sig i socialt utsatta situationer, har missbruksproblematik eller psykisk/neuropsykiatrisk ohälsa. Då steget ut i arbete/studier för dessa målgrupper är för stort, behöver det finnas möjlighet för individen att först komma in i ett positivt sammanhang och bygga upp ett förtroende för att därefter kunna trappa upp

deltagandet och gå över till mer intensiva arbetsinriktade insatser. Nämnden ser därav behov av att i samverkan med FINSAM och stadsdelsnämnderna vara en del i utvecklingen av förberedande insatser för individer, där samordnat stöd från flera myndigheter ges och där tydliga övergångar till arbets- och studieförberedande insatser finns.

Nämnden arbetar också för att utveckla samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsinsatser, genom att stärka övergångarna till jobbtorgen. Då några av stadsdelsnämnderna har föreslagit nedläggning av arbetsmarknadsinsatser ökar dessutom förväntningarna på Jobbtorg Stockholm att erbjuda stöd till målgruppen.

Vidare fortsätter Jobbtorg Stockholm att lägga ökat fokus på att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättningar, så att fler kommer in i arbetslivet. I detta syfte pågår utvecklingsarbete inom arbetsdifferentiering, vilket innebär att arbetsuppgifter anpassas och avgränsas så att de kan tilldelas och utföras av personer med funktionsnedsättningar. Nämnden vill också satsa på att förbättra övergångarna från gymnasiesärskola och daglig verksamhet till arbetsmarknaden. För detta har nämnden i samverkan med utbildningsnämnden, socialnämnden, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ansökt om FINSAM-medel. Medlen ska finansiera en pilotverksamhet där nya arbetsmetoder inom området ska tas fram och samarbetsformer utvecklas. I nästa steg vill nämnden kunna erbjuda aktivt och individuellt stöd till cirka 100 elever samt nå ännu fler med informationsinsatser. För att kunna finansiera denna verksamhet har nämnden ansökt om ESF-medel, beslut från ESF om projektet väntas i juni 2019.

Nämndens fyra romska brobyggare fortsätter arbetet för att nå ut till den romska gruppen med olika typer av arbetsmarknadsinsatser. Detta behöver utvecklas vidare. Nämnden har på försök under 2018 också haft två unga romska brobyggare, som inom ramen för en ungdomsanställning haft i uppdrag att nå ut till unga romer. Detta visade sig vara ett lyckosamt sätt att nå ut till målgruppen och nämnden behöver undersöka förutsättningarna för ett mer permanent arbete riktat just mot unga romer.

Samverkan med fristående aktörer

Nämnden har idag samverkan med fristående aktörer för att erbjuda insatser till aspiranter, främst vad gäller arbetsträning och kortare utbildningsinsatser med yrkesinriktning. Nämnden har i budget för 2019 fått i uppdrag att genomföra en utredning om förutsättningarna för fler fristående aktörer att verka inom Jobbtorg Stockholm. Detta arbete har inletts och utgångspunkt för utredningen är att kunna erbjuda ett utbud av insatser och tjänster med hög kvalitet som leder till att jobbtorgens målgrupper kommer i arbete eller studier och ett effektivt resursutnyttjande. Den omställning som kommer att ske under kommande år av Arbetsförmedlingen kommer samtidigt att påverka förutsättningarna för vilka upphandlingar staden kan göra på arbetsmarknadsområdet. Förvaltningen kommer fortsatt att utreda förutsättningarna utifrån det perspektivet.

2.3.1 Nyanlända på Jobbtorg Stockholm

Det finns en osäkerhet vad gäller framtida behov av försörjningsstöd för nyanlända som avslutat sin etableringsperiod men inte är självförsörjande. Under 2019 beräknas ungefär 150 personer per månad avsluta sin etableringsperiod. Det är troligt att en del av dem framöver kommer att ha behov av ekonomiskt bistånd och insatser från Jobbtorg Stockholm.

För att påskynda etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända och minska risken för behov av försörjningsstöd efter etableringstiden erbjuder Jobbtorg Stockholm vissa insatser för nyanlända inom etableringen i samverkan med Arbetsförmedlingen, stadsdelsförvaltningarna och anläggningsboendena. Handlingsutrymmet för Jobbtorg Stockholm att erbjuda arbetsmarknadsinsatser och matchning är dock begränsat utifrån att Arbetsförmedlingen är ansvarig myndighet. Jobbtorg Stockholm bidrar i nuläget till exempel med studie- och yrkesvägledning, jobbtorgspersonal på anläggningsboenden och insatser för unga nyanlända. Jobbtorgens roll i arbetet med nyanlända kommer under planperioden att utvecklas genom föreslagen närvaro på Etableringscentrum enligt punkt 2.4.1.

2.3.2 Stockholmsjobb

Stockholmsjobb är en fortsatt prioriterad satsning och en del av målsättningen att öppna fler vägar till arbete för nämndens målgrupper. För att öka möjligheterna till anställning på den öppna arbetsmarknaden ser nämnden ett behov av att fortsätta utveckla utbildningsinsatser inom ramen för Stockholmsjobb. Utvecklingsarbete pågår i syfte att erbjuda effektiva utbildningsspår där arbetsgivare kopplas in redan från början. Ett intensifierat arbete med näringslivet, ett ökat fokus på stadens kompetensförsörjningsbehov samt ett förändrat arbetssätt, som innebär att individens resurser snabbare identifieras och aktiveras i verklig arbetsmiljö, ska leda till att fler tar steget in i arbetslivet.

Nämnden vill dock lyfta fram ett par aspekter med påverkan på finansieringsmöjligheterna. Det handlar om lönesubventionen Extratjänster, som från och med 1 januari 2019 inte längre beviljas av Arbetsförmedlingen. År 2018 blev en tredjedel av Stockholmsjobben finansierade med Extratjänster vilket innebär att lönekostnaderna för dessa täcktes till 100 procent av lönesubventionen. Vidare flaggar Trafikkontoret för en eventuellt minskad budget för Stockholmsvärdar, vilket också skulle leda till minskade finansieringsmöjligheter för Stockholmsjobb. Som en konsekvens av detta och i syfte att nå de kvantitativa målen, kan anställningstiden för Stockholmsjobb komma att förkortas. Detta måste dock ske med hänsyn tagen till den långsiktiga hållbarheten i insatsen där målet är att 50% av dem som haft Stockholmsjobb ska arbeta eller studera tre månader efter avslutat Stockholmsjobb. För arbetstagaren innebär en kortare anställningstid att möjligheten att kvalificera sig för A-kassa försvinner.

2.3.3 Unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Befolkningsprognosen för Stockholm visar att antalet ungdomar i åldern 16-19 år förväntas öka kraftigt från 34 800 ungdomar 2018 till 39 700 ungdomar 2022. 2027 beräknas ungdomsgruppen bestå av 44 900 ungdomar. Med utgångspunkt i nuvarande andel ur åldersgruppen som återfinns inom KAA förväntas gruppen öka med cirka 1 000 ungdomar under planperioden samt fortsätta öka i samma takt även efter denna period. För att upprätthålla nuvarande kapacitet gör nämnden bedömningen att personalen inom KAA behöver utökas med två tjänster 2020 och ytterligare en tjänst 2021-2022.

Även utbudet av insatser riktade till unga inom KAA behöver utökas och utvecklas. Tillgången till så kallade ”slussplatser” inom gymnasieskolan där ungdomar inom KAA kan påbörja studier löpande under skolåret har minskat, samtidigt som antalet ungdomar i behov av platser har ökat. Nämnden ser ett behov av att fler gymnasieskolor har en beredskap att ta emot ungdomar löpande under året och erbjuda anpassade, flexibla studieplatser. Därtill ser nämnden behov av att i samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla en

studieförberedande insats, där ungdomar får möjlighet att testa studier i mindre omfattning i kombination med till exempel praktik. För att utveckla det ser nämnden behov av resurser motsvarande två tjänster.

Genom att testa olika sätt att arbeta förebyggande skulle behovet av uppsökande arbete på sikt kunna minskas och ungdomarna undvika perioder i utanförskap innan de erhåller stöd. Att arbeta på det här viset skulle också bidra till en minskad andel unga utanför arbete eller studier. I budget 2019 har nämnden fått i uppdrag att i samverkan med utbildningsnämnden utveckla det förebyggande arbetet, så att stöd sätts in redan innan ungdomarna lämnar skolan. Den här typen av insats ingår inte i Jobbtorgs Stockholm ordinarie verksamhet. För att kunna utveckla ett sådant arbete behöver nämnden utreda arbetsmetoder och behov av resurser.

2.3.4 Unga vuxna 20-29 år

Totalt finns i Stockholm cirka 15 000 unga vuxna som står utanför arbete och studier. Nämnden påbörjade ett uppsökande arbete för unga 20-29 år i liten skala redan 2011. Detta arbete har sedan utvidgats och utvecklats framförallt inom ramen för ESF-projektet SUVAS som avslutades vid årsskiftet 2018-2019. Under 2018 hade förvaltningen genom det uppsökande arbetet en första kontakt med drygt 1300 unga i åldersgruppen och 742 unga i målgruppen skrevs in på Jobbtorg Stockholm. Målgruppen för det uppsökande arbetet är unga som har ett större stödbehov och där Arbetsförmedlingens insatser inte bedöms tillräckliga. Bland de unga som skrevs in fanns både unga ”hemmasittare”, unga med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, unga med avbruten skolgång, unga med en kriminell bakgrund och unga med en missbruksproblematik, såväl som unga med en mindre uttalad problematik, men med behov av ett starkt individuellt stöd för att etablera sig i arbete eller studier. Det höga antalet som nås och att en stor andel avslutas till arbete eller studier indikerar att det uppsökande arbetet har betydelse för att öka antalet unga som arbetar eller studerar i Stockholm.

För 2019 har nämnden fått 4,7 miljoner för att implementera SUVAS. Det motsvarar ca två tredjedelar av nämndens kostnader för det uppsökande arbetet av unga 20-29 år. För att kunna fortsätta bedriva det uppsökande arbetet i samma omfattning behöver motsvarande resurser tillföras även för kommande år.

2.3.5 Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden

Det uppsökande uppdraget mot kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden är fortsatt prioriterat. Tidigare erfarenheter visar att behovet av vägledning är stort inom gruppen och att många saknar grundläggande information för att ta nästa steg mot arbete eller studier. Nämnden avser att se över stödet som erbjuds kvinnor som nås via uppsök och på vilket sätt det kan breddas. Ett möjligt tillvägagångssätt är att ta fram anpassade insatser för målgruppen inom vuxenutbildningen. Vilka dessa skulle kunna vara och vilka resursmässiga krav en sådan utveckling skulle innebära för verksamheten behöver utredas närmare.

I stadens budget för 2017 fick arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att samverka med stadsdelsnämnderna i deras uppdrag att utveckla metoden ”Stadsdelsmammor” för att i ökad utsträckning nå och erbjuda stöd framförallt till nyanlända kvinnor. Arbetsmarknadsnämnden har med stöd av FINSAM-medel erbjudit metodutbildning för stadsdelsnämnderna, samt en plattform för erfarenhetsutbyte och viss handledning för stadsdelsmammorna. Genom ett ESF-finansierat projekt har nämnden kunnat erbjuda ytterligare metodutveckling bland annat i kontakt med städer i Europa som sedan länge arbetat med konceptet. Detta projekt upphör

under 2021 och därefter har nämnden inget ytterligare uppdrag vad gäller ”Stadsdelmamemor”.

2.4. Förvaltningsgemensamma utvecklingsfrågor

2.4.1 Etableringscentrum

Nämnden utreder för närvarande förutsättningar för Etableringscentrum för nyanlända i staden. Syftet är en snabb förankring i arbets- och samhällslivet genom en gemensam ingång till kommunala och statliga tjänster. Ett viktigt syfte är också att erbjuda samhällsvägledning till alla nyanlända. Utredningens bedömning är att Etableringscentrum bör organiseras utifrån befintliga samarbeten mellan aktörer och insatser, men att dessa tydligare behöver kopplas samman och samlokaliseras. Utredningens förslag är därför att Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna samlokaliserar resurser som utgör fast grundbemanning på Etableringscentrum. De tjänster som dessa aktörer förväntas bidra med är bland annat gemensam kartläggning, matchning mot arbete, studie- och yrkesvägledning, samhällsvägledning och digitalt stöd. Även andra viktiga parter i arbetet med nyanlända som exempelvis Region Stockholm, Start up Stockholm och civilsamhället kan erbjuda tjänster fysiskt på Etableringscentrum eller digitalt. Ett fokusområde för Etableringscentrum är utveckling av arbetsgivarsamverkan kopplat till integrationspakten, däribland utveckling av mentorskap för nyanlända. Ett annat fokusområde är utvecklingen av sammankopplade arbetsätt mellan olika aktörer där individen sätts i centrum. Arbetsätten behöver utvecklas såväl genom möten som med stöd av digital teknik.

Nämnden gör bedömningen att verksamheten på Etableringscentrum kommer att kräva en ekonomisk insats från staden, även om delar kan finansieras inom ram genom att involverade aktörer samlokaliserar funktioner i befintliga lokaler. Dock är det i dagsläget svårt att uppskatta behovet av stadens resurser fullt ut eftersom det råder osäkerhet kring Arbetsförmedlingens medverkan i Etableringscentrum, på grund av de stora förändringarna inom myndigheten, samt osäkerhet kring om Etableringscentrum kan ha sina lokaler i det befintliga lokalbeståndet. Under våren kommer nämnden att återkomma med en uppskattning av storleksordning på den finansiering som krävs från stadens sida. Frågan om det organisatoriska huvudansvaret för Etableringscentrum återstår också att lösa.

Den 14 mars 2019 lämnade nämnden in en ansökan till Europeiska Socialfonden, ESF, om finansiering av en del av Etableringscentret: projektet Hållbar etablering. Genom projekt ska Stockholms stad, Arbetsförmedlingen och arbetsgivarna utveckla metoder och stöd för att effektivisera vägen till arbete för kortutbildade nyanlända. Bland annat ska arbetsmarknadsinsatser utvecklas i samråd med arbetsgivare. Projektet beräknas omsätta cirka 40 Mnkr över en treårsperiod, varav staden behöver medfinansiera med totalt 15 Mnkr i kontanta medel.

2.4.2 Integrationspakten

Nämnden har fått i uppdrag att skapa en integrationspakt med näringslivet, som syftar till att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, så att fler tar steget in i arbetslivet. I praktiken innebär det en intensifierad dialog med näringslivet och andra berörda aktörer om kompetensförsörjningsbehov samt hur arbetsgivarna i övrigt kan bidra till att trösklarna in på arbetsmarknaden kan sänkas. Vidare behöver utveckling och utformning av fler insatser ske i nära samarbete med näringslivet, samtidigt som individens kompetenser snabbare behöver

aktiveras genom att förkorta tiden från inskrivning i nämndens verksamheter till inträde på arbetsplats. Samarbetet med aktörer som exempelvis Stockholms Business Region, branschorganisationerna, Arbetsförmedlingen och utbildningsnämnden är nyckelfaktorer för att nå framgång i arbetet.

Nämnden uppskattar att uppdraget kommer att kräva utökade resurser för att utveckla samarbetet med medlemmar inom integrationspakten, inklusive utveckling av mentorskapsprogram. Vidare krävs särskilda resurser i de fall mentorsprogram ska genomföras inom ramen för IOP eller liknande avtal med fristående aktörer inom näringsliv eller civilsamhälle. Förvaltningen bedömer den sammanlagda kostnaden till 3,0 mnkr.

2.4.3 Ensamkommande unga

År 2015-2017 kommunplacerades drygt 680 ensamkommande unga (16-19 år) med uppehållstillstånd i Stockholm ("Unga nyanländas möjligheter till studier och etablering på arbetsmarknaden", dnr: AMN 2018-0170-1.3). Ytterligare cirka 400 har fått uppehållstillstånd under 2018-2019 utifrån tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen, vilket innebär att ett stort antal ensamkommande ungdomar nu nått eller närmar sig den ålder där de ska klara ett självständigt liv med egenförsörjning, endera genom studier eller arbete.

Nämnden erbjuder ensamkommande unga vägledning och stöd inför övergången till fortsatta studier eller arbete, parallellt med sina gymnasiestudier. Detta arbete sker i mindre skala inom befintliga resurser. Inför 2019 tillsattes resurser för att erbjuda vägledning till ungdomar som omfattas av den nya gymnasielagen, i syfte att säkra att de i så stor utsträckning som möjligt får tillgång till relevanta studier som kan leda till arbete. För att öka ungdomarnas möjligheter till etablering på arbetsmarknaden finns ett behov av fortsatta resurser för stöd som ökar förutsättningarna att fullfölja studierna och etablera sig på arbetsmarknaden.

2.4.4 Samverkan med näringslivet

Under planperioden avser nämnden att teckna fler Jobbpartneravtal med näringslivet samt fortsätta arbetet med sociala klausuler i upphandlingar. Nämnden kommer också att utöka och utveckla mentorskapsprogrammen för att ge fler yrkesgrupper kontakter med näringslivet och därmed öka möjligheten till arbete inom relevant bransch. För att möta en arbetsmarknad som växer och efterfrågar kompetens och för att bryta arbetslöshet, behöver arbetsmarknadsnämnden även vidareutveckla de goda kontakter som staden har byggt upp med näringslivet kring utbildning. Detta sker i arbetet med företag inom partnerskapen samt genom det regionala utvecklingsprojektet Kompetensarena Stockholm, där forum för samverkan mellan företag och offentliga aktörer, däribland vuxenutbildning, skapas för att lösa matchningsproblematiken i regionen.

I samverkan med näringslivet ingår även samverkan med sociala företag. Genom samverkan med FINSAM pågår ett arbete för att särskilt tydliggöra förutsättningarna för samverkan med de arbetsintegrerande sociala företagen.

Utöver de egna nätverk och kontakter som nämnden har med näringslivet utgör Stockholm Business Region tillsammans med sina dotterbolag, Visit Stockholm och Invest Stockholm, en viktig samarbetspartner. Här anordnas möten och nätverksträffar för arbetsmarknadsnämnden att delta i, vilket i sin tur kan ge en bättre bild av arbetsgivarnas kompetensförsörjningsbehov.

2.4.5 Samverkan med civilsamhället

Arbetsmarknadsnämnden har idag ett flertal samarbeten med civilsamhället, främst när det gäller insatser för ungdomar och nyanlända personer. Flera av dessa samarbeten regleras genom så kallade IOP (Ideellt offentligt partnerskap). Under 2019 utreds formerna för samverkan, både IOP och möjligheter till upphandling av välfärdstjänster från civilsamhället, samt hur det civila samhället kan kopplas till det föreslagna Etableringscentret. Nämnden ser potential till fler sammanhang för samverkan med det civila samhället, både vad gäller integration av nyanlända, samverkan omkring unga utanför skola och arbetsliv, men också i övrigt för att motverka social exkludering.

2.4.6 Arbetet mot våldsbejakande extremism

Under planeringsperioden kommer nämnden att medverka i stadens arbete mot våldsbejakande extremism. För nämndens del innebär detta främst att stärka kunskaperna bland medarbetarna, för att tidigt kunna upptäcka radikalisering samt utveckla samarbetet med stadsdelsnämnderna och socialnämnden främst kring personer med ekonomiskt bistånd, i syfte att både utbyta kunskaper och ta fram gemensamma rutiner inom området. Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism uppdateras årligen utifrån framkommen information i den lokala lägesbilden som tas fram av nämndens verksamheter. Vidare arbetar nämnden för att säkerställa att tillgång till lokaler inte ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer.

2.4.7 Feriejobb

Stadens mål vad gäller feriejobb för unga har under flera år ökat, vilket ökat behovet av tillgång till och variation av feriejobbsplatser. Höga mål innebär en ökad utmaning att hitta meningsfulla arbetstillfällen och stadsdelarna behöver stöd i detta arbete. För arbetsmarknadsnämnden, som har ett stadsövergripande ansvar för samordningen av feriejobb, har det medfört behov av samverkan med bolag och fackförvaltningar, för att få in arbetstillfällen utöver dem som stadsdelsförvaltningarna själva kan ta fram. Fördelen med att arbetsmarknadsförvaltningen tar fram dessa extraplatser är att de kan fördelas mer rättvist över staden än om varje stadsdelsförvaltning själv ska jaga platser. Då det har funnits behov av ytterligare arbetstillfällen har nämnden även upphandlat feriejobbsplatser som stadsdelsnämnderna kan disponera. Det gäller exempelvis för ungdomar med en funktionsnedsättning, unga med en social problematik eller nyanlända ungdomar, för vilka stadsdelsförvaltningarna har haft svårigheter att hitta arbetsplatser med den extra handledning som ungdomarna behöver. Stadens ambition är att ytterligare öka antalet upphandlade platser i syfte att ytterligare öka variationen av feriejobb. En prioriterad fråga är att öka antalet platser med inriktning mot entreprenörskap, där målsättningen är cirka 100 ytterligare platser under kommande år. Nämnden har också erbjudit platser med särskilt språkstöd, för att göra feriejobben tillgängliga för exempelvis ensamkommande unga och unga nyanlända i stadens boenden.

Arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit budgetmedel för språkstödande insatser eller för upphandlade platser. En tydlig princip för hur kostnadsansvaret ska fördelas mellan arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna behövs.

2.4.8 Nya digitala arbetssätt och verksamhetsstöd

Införandet av nya system och tjänster i kombination med fler användare som använder digitala hjälpmedel i högre grad gör att kostnaderna generellt kommer att öka under perioden. Enbart Skolplattformen har ökat nämndens kostnader med nära nio miljoner kronor årligen, utan att räkna in de många medarbetare som ägnar mycket tid till plattformadministration.

Ett nytt system för ansökning, antagning och tester för alla skolformer inom vuxenutbildningen kommer att upphandlas med start år 2019 med slutförd implementering under första halvan av år 2020. Upphandlingskostnader uppstår under år 2019.

Implementeringskostnaderna beräknas till cirka fyra miljoner kronor för år 2020. Därutöver tillkommer licens-, förvaltnings-, drifts- och utvecklingskostnader på cirka 0,5 mnkr per år.

Inom vuxenutbildningen pågår ett digitaliseringsprojekt med egen regi-skolornas lärare och skolledare. Projektet kommer att bidra till högre digital kompetens hos lärare, bättre möjligheter att ge individualiserad och flexibel undervisning och uppföljning av elevers utveckling. Projektet, som pågår till och med år 2021, kommer att införskaffa ett flertal digitala lösningar för lärsituationer, vilket kommer att öka licenskostnaderna för de enskilda skolorna.

Nämndens kommande nya systemstöd för flyktingsamordning, återsökning av statsbidrag och arbetsmarknadsinsatser ingår i stadens samordnade projekt för modernisering av sociala system. Samordningen kommer att effektivisera hanteringen för medarbetare inom nämnden i samverkan med andra förvaltningar, vilket i förlängningen gynnar stockholmarna. Under år 2020 uppstår vissa lägre projektkostnader. Samtliga kostnader för införandet kommer att finansieras av det centrala projektet. Eftersom arbetsmarknadsnämnden har tillkommit sent i projektet har förvaltningen av styrgruppen uppmanats att reservera egna medel för införandet, för det fall att det centrala projektet inte kan genomföras inom budget. Det finns ännu inga indikationer på att projektet inte kommer att kunna genomföras inom budget. När systemstödet är helt infört cirka år 2021 kommer utnyckling av förvaltnings-, utvecklings- och driftkostnad att göras till nämnderna som ingår. Det går i dagsläget inte att uppskatta hur stor den kostnaden blir för arbetsmarknadsnämnden, då beräkningsmodell saknas.

2.4.8 Klimatinvesteringar

Arbetsmarknadsnämnden har för avsikt att ansöka om klimatinvesteringsmedel för att kunna genomföra klimatinvesteringar i form av utbyte av 1 700 armaturer på Campus Åsö, Blekingegatan 55. Lokalen, som är den största som nämnden hyr, ägs och förvaltas av SISAB, och nämnden har inlett samtal med förvaltaren.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser även över möjliga klimatvinster genom maskinbyte inom "Lunda verkstaden" inom Jobbtorg Stockholm. Verksamheten har en maskinpark som ägs av arbetsmarknadsförvaltningen i form av snickerimaskiner, svets och plåtbearbetningsmaskiner. En inventering av befintlig maskinpark är påbörjad.

2.5 Arbetsgivarfrågor

Arbetsmarknadsnämnden står inför flera utmaningar under kommande år i uppdraget att rusta stockholmarna för arbete och studier. Förändringar i omvärlden och av de grupper som behöver insatser och utbildning medför nya och andra krav på verksamhetens utformning, kompetens och arbetsätt. Det innebär att verksamhet behöver utvecklas, anpassas och ställas om för att bättre effekter ska uppnås.

Under kommande år bedöms följande områden vara prioriterade:

2.5.1 Kompetensförsörjning och omställning

Omvärld och förutsättningar ändras snabbt. Förmågan att möta förändringar, ställa om och stå redo med rätt kompetens blir avgörande. För att klara det krävs ett strukturerat arbetsätt för kompetensförsörjning, som bygger på en systematisk omvärldsbevakning och en ökad flexibilitet i organisationen.

Fler av de kompetenser som förvaltningen behöver för att kunna bedriva verksamheten och nå mål råder det brist på, främst lärare och studie- och yrkesvägledare. Även kompetenser för ledarroller och strategroller med krav på specialistkunskap/verksamhetskunskap kan vara svåra att hitta, därav vikten av att skapa utvecklingsvägar för medarbetare med intresse och driv för ledar- och strategiska uppdrag. Vidare medför den ökade digitaliseringen stora utmaningar och behov av fortlöpande kompetensutveckling. Introduktionen av nya medarbetare och chefer behöver också utvecklas och bli smartare, så att nya medarbetare snabbt kan bli produktiva och börja bidra i verksamheten.

Omställningsbehoven i verksamheterna kommer att innebära förändringar för medarbetarna. Nämndens bedömning är att sådana ska kunna hanteras inom nämndens kompetens- och bemanningsplanering. Chefer och ledare behöver ha goda kunskaper om förändringsarbete och kunna stödja och leda medarbetare i processerna, så att motivation och god arbetsmiljö kan bibehållas.

Förvaltningen ser stora behov av fler HR-nyckeltal för att kunna följa utveckling inom arbetsgivarområdet.

2.5.2 Ledarskap och medarbetarskap

Chefers arbetsmiljö är identifierat som ett utvecklingsområde inom nämnden. Chefers förutsättningar och stöd för att klara sina uppdrag behöver utvecklas. Rollen måste fortsatt vara attraktiv inte minst för att säkra framtidens ledarförsörjning. Förväntningar, kompetens- och kunskapskrav kring ledarskap/chefskap måste definieras tydligare. Kopplingen mellan verksamheternas kvalitetsarbete och styrning av medarbetare behöver stärkas. Mer fokus behövs på kultur och bemötandefrågor.

2.5.3 Arbetsmiljö, hälsa och facklig samverkan

Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver fortsatt stärkas. Ett väl utvecklat systematiskt arbetsmiljöarbete är en förutsättning för att identifiera orsaker till ohälsa och ger underlag för att ta fram åtgärder för att åtgärda problem.

Fortsatt utveckling av samverkan med fackliga organisationer behövs, med särskild fokus på arbetsmiljöfrågor där både arbetsgivare och fackliga organisationer ser förbättringsmöjligheter. Det stadsövergripande arbete som pågår gällande

tillämpningsanvisningar för samverkan mellan arbetsgivare och facklig part kan bli ett bra stöd i det fortsatta arbetet.

En fortsatt utveckling av stadsgemensamma processer, arbetssätt inom HR-området och samarbeten mellan förvaltningarna är positiv och ökar effektiviteten inom stadens HR-arbete, genom att varje HR-enhet inte behöver lägga resurser på att utveckla egna arbetssätt.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Arbetsmarknadsnämndens underlag till budget för 2020-2022 är baserad på kommunfullmäktiges budget för 2019. Beräkningarna utgår från prisnivån 2019 och finns redovisade i bilaga.

Under planeringsperioden beräknas pris- och löneökningarna sammantaget uppgå till cirka 22,1 mnkr/år .

För 2020 prognostiseras volymökningar inom nämndens målgrupper med totalt 47,4 mnkr, varav 46,1 mnkr är en följd av ökade volymer inom vuxenutbildningen och 1,3 mnkr avser fler ungdomar 16-19 år som omfattas av KAA.

I kommunfullmäktiges budget 2020 är 4,7 mnkr för uppsökande arbete mot unga UVAS, 20-29 år, och 1,5 mnkr för studievägledning till ensamkommande ungdomar som omfattas av den nya gymnasielagen borttagna. För att kunna fortsätta bedriva arbete för dessa målgrupper år 2020 behöver budgetmedel på sammantaget 6,2 mnkr behållas i budgeten.

Om nämnden ska kunna genomföra de utvecklingsinsatser som förvaltningen identifierat behövs budgettillskott år 2020 med 27,9 mnkr, enligt följande:

4,2 mnkr till följd av fler kombinationsutbildningar och utökad uppföljning inom vuxenutbildningen.

4,5 mnkr för ett nytt antagningssystem, varav 4,0 mnkr är en engångskostnad.

2,5 mnkr för studieförberedande insatser riktade till ungdomar som omfattas av KAA samt vägledning och stöd till fortsatta studier eller arbete till ensamkommande unga.

5,0 mnkr kontantfinansiering av ESF-projekt för Etableringscentrum.

0,7 mnkr kontantfinansiering ESF projektet Rätt stöd för mig - Bron

1,5 mnkr upphandlade platser feriejobb

4,0 mnkr utökad finansiering FINSAM enligt plan

3,0 mnkr avser arbete med integrationspakten

2,5 mnkr Stocket Återbruk

En detaljerad redovisning för respektive post följer nedan.

3.1.1 Jobbtorg Stockholm

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Antal ungdomar 16-19 år som omfattas av det uppsökande arbetet i KAA förväntas öka med cirka 1 000 ungdomar under planperioden samt fortsätta öka i samma takt även efter denna period. För att upprätthålla nuvarande kapacitet av insatser gör nämnden bedömningen att resurser behöver förstärkas år 2020 med 1,3 mnkr, vilket motsvarar två heltidstjänster och med ytterligare en heltidstjänst år 2021, vilket motsvarar 0,7 mnkr.

Nämnden ser också ett behov av att i samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla studieförberedande insatser där ungdomar får möjlighet att testa studier i mindre omfattning i kombination med till exempel praktik. För att kunna utveckla dessa insatser bedömer nämnden att resurser behöver förstärkas med 1,3 mnkr, vilket motsvarar två heltidstjänster.

Unga vuxna 20-29 år

Nämnden tillfördes 2019 resurser om 4,7 mnkr för implementering av projektet SUVAS. Medlen bekostar grundbemanning med uppsökande personal på de olika jobbtorgen, samt samordning och kommunikatör under ett år. För att kunna fortsätta att bedriva det uppsökande arbetet mot unga vuxna behöver budgetmedlen behållas de kommande budgetåren.

Ensamkommande unga

Nämnden tillfördes 2019 resurser om 1,5 mnkr för förstärkt studievägledning till ungdomar som omfattas av tillfälliga bestämmelser i gymnasielagen. För att kunna fortsätta att bedriva arbetet behöver budgetmedlen behållas fram till och med år 2021. Behov av vägledning och stöd inför övergången till fortsatta studier eller arbete finns även för övriga ensamkommande unga. För att kunna erbjuda det behöver nämnden utökade resurser om 1,2 mnkr. Medlen beräknas behövas under 2020 och 2021.

Integrationspakten

Nämnden har fått i uppdrag att skapa en integrationspakt med näringslivet, som syftar till att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, så att fler tar steget in i arbetslivet. Samarbetet med aktörer som exempelvis Stockholms Business Region (SBR), branschorganisationerna, Arbetsförmedlingen, utbildningsnämnden och deltagande företag är nyckelfaktorer för att nå framgång i arbetet. Nämnden uppskattar att uppdraget kommer att kräva utökade resurser för att utveckla samarbetet med medlemmar inom integrationspakten, inklusive utveckling av mentorskapsprogram. Vidare krävs särskilda resurser i de fall mentorsprogram ska genomföras inom ramen för IOP eller liknande avtal med fristående aktörer inom näringsliv eller civilsamhälle. Förvaltningen bedömer den sammanlagda kostnaden till 3,0 mnkr.

ESF-projekt: Rätt stod för mig - Bron

För att förbättra övergångarna från gymnasiesärskola och daglig verksamhet till arbetsmarknaden har nämnden i samverkan med utbildningsnämnden, socialnämnden, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ansökt om medel från FINSAM. Medlen ska finansiera en pilotverksamhet där nya arbetsmetoder inom området ska tas fram och samarbetsformer utvecklas. I nästa steg vill nämnden kunna erbjuda aktivt och individuellt stöd till cirka 100 elever samt nå ännu fler med informationsinsatser. För att kunna finansiera denna verksamhet har nämnden ansökt om ESF-medel, beslut från ESF om projektet väntas i juni 2019. Ansökan förutsätter en kontantinsats över tre år om 1,9 mnkr, varav 0,7 mnkr under 2020.

Stocket Återbruk

Stocket Återbruk som är en verksamhet för återanvändning av möbler och inventarier, föreslås övertas av arbetsmarknadsnämnden fr.o.m. 1 januari 2020. I dagsläget drivs verksamheten som ett projekt inom serviceförvaltningen. För arbetsmarknadsnämnden har projektet inneburit möjlighet att erbjuda arbetsträningsverksamhet samt meningsfulla och efterfrågade arbetsuppgifter till anställda inom offentligt skyddat arbete.

Styrgruppen för projektet bedömer att det finns en god potential att fortsätta bedriva verksamheten i lokalen i Farsta strand och att vidareutveckla återbruket med nya delar. Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på att fortsättningsvis bedriva arbetsträningsverksamhet i lokalen och bidrar själva med personalresurser. Utöver det behövs medel för driftkostnaden

som uppgår till 2,5 mnkr per år. Utan dessa medel är övertagandet av verksamheten inte möjligt.

3.1.2 Vuxenutbildning Stockholm

Förändrat uppdrag vuxenutbildning

För att vuxenutbildning ska kunna erbjuda en utbildning som svarar mot behoven hos elever med kort utbildningsbakgrund och/eller låga kunskaper i svenska, behövs anpassningar av utbildningen och extra stöd i och utanför klassrummet. Detta medför att den genomsnittliga kostnaden för en studerande också ökar. I dagsläget finansieras nämndens utbildningsverksamhet med schabloner per helårsstuderande, som riskerar att inte räcka då genomsnittskostnaden per elev ökar. Under 2019 genomförs en ny upphandling, vilket kan komma att påverka kostnaden per studerande under 2020.

Under 2019 gör förvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret en översyn av schablonerna för sfi, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning inför 2020. Den främsta anledningen till översynen är att omfördela medel mellan schablonerna, då respektive schablon i nuläget inte avspeglar kostnadsfördelningen mellan desamma.

Ett exempel på förändringar inom vuxenutbildningen som innebär ökade kostnader är utbildningar i sammanhållna grupper, det vill säga att anordnaren inte kontinuerligt kan fylla grupperna med nya studerande. Konsekvensen kan bli att en eller flera platser i gruppen står tomma.

En annan del i att anpassa vuxenutbildningen är att i större utsträckning erbjuda kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildning). Nämnden utvecklar även möjligheten att kombinera sfi med teoretiska gymnasiekurser. Utbildningar som kombinerar sfi med annan gymnasieutbildning är dyrare än motsvarande kurser var för sig, främst på grund av att delar av utbildningen sker med två lärare istället för en. Kostnadsökningen för fler kombinationsutbildningar beräknas till 1,1 mnkr under 2020, utifrån ett antagande om 50 fler helårsplatser än 2019.

Utökad uppföljning

Stadens vuxenutbildning bedrivs i stor utsträckning av externa utbildningsanordnare. Det medför att uppföljningen av stadens utbildningsuppdrag består av flera delar. Dels ska nämnden genomföra avtalsuppföljningar i olika former för att säkerställa att alla utbildningsanordnare levererar i enlighet med avtalet och att staden har tydliga rutiner för att vidta sanktioner om det förekommer brister i avtalsefterlevnad. På grund av nya typer av utbildningar och den nya upphandlingen, som möjliggör en mer flexibel vuxenutbildning, behöver nämnden utöka avtalsuppföljningen. Dels har nämnden som huvudman ett uppdrag att utifrån skollagen bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet hos både egen regi och upphandlad verksamhet. Det finns ett behov av att utveckla även den delen av uppföljningen för att följa de skyldigheter som åligger kommunen och till följd av nya uppdrag och utbildningsformer. Totalt beräknas kostnadsökningen för förstärkning av uppföljningsfunktionen till 3,1 mnkr.

Nytt ansökningssystem

Nämndens nya förbättrade system för ansökning, antagning och tester för alla skolformer inom vuxenutbildningen kommer att upphandlas med start år 2019 med slutförd implementering under första halvan av år 2020. Implementeringskostnaderna beräknas till cirka fyra miljoner kronor för år 2020. Därutöver tillkommer licens-, förvaltnings-, drifts- och utvecklingskostnader på cirka 0,5 mnkr per år.

Volymer vuxenutbildning

Förvaltningen har låtit Sweco ta fram en modell för att prognostisera efterfrågan på vuxenutbildning de närmsta tre åren, bland annat baserat på förväntad befolkningsökning i Stockholm. Utöver prognosen utifrån Swecos modell har förvaltningen tagit viss hänsyn till andra omvärldsförändringar, till exempel ökat antal yrkesväxlare, och hur det förväntas påverka antalet helårsstuderande (prestationer) under kommande treårsperiod. Förvaltningens bedömning av antalet helårsstuderande inom vuxenutbildningen 2020-2022 är följande:

Prognos heltidsstuderande 2020-2021	2019	2020	2021	2022
Sfi	12 000	11 400	11 200	11 200
Grundläggande vuxenutbildning	2 100	2 300	2 400	2 400
Gymnasial vuxenutbildning	6 750	6 950	7 050	7 050
Särvux	220	220	220	220

Prestationerna för sfi förväntas minska de närmaste två åren medan en ökning prognostiseras både inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. I budget för 2019 har nämnden erhållit medel för motsvarande 11 076 platser inom sfi, 2 100 inom grundläggande vuxenutbildning samt 6 699 inom gymnasial vuxenutbildning. Differensen mot prognostiserade nivåer 2020 motsvarar en total kostnadsökning på 46,1 mnkr.

3.1.3 Förvaltningsgemensamma utvecklingsmedel

Etableringscentrum

Nämnden utreder förutsättningar för Etableringscentrum för nyanlända i staden. Syftet är en snabb förankring i arbets- och samhällslivet genom en gemensam ingång till kommunala och statliga tjänster. Utredningens preliminära förslag är att Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna samlokaliserar resurser som utgör fast grundbemanning på Etableringscentrum. De tjänster som dessa aktörer förväntas bidra med är bland annat gemensam kartläggning, matchning mot arbete, studie- och yrkesvägledning, samhällsvägledning och digitalt stöd.

Nämnden gör bedömningen att verksamheten på Etableringscentrum kommer att kräva en ekonomisk insats från staden. Dock är det i dagsläget svårt att uppskatta behovet av stadens resurser fullt ut eftersom det råder osäkerhet kring Arbetsförmedlingens medverkan i

Etableringscentrum, på grund av de stora förändringarna inom myndigheten. Under våren kommer nämnden att återkomma med en uppskattning av storleksordning på finansiering som krävs från stadens sida.

Nämnden söker medel från Europeiska Socialfonden för finansiering av delar av Etableringscentrum. Ansökan förutsätter en kontantinsats över tre år om ca 15,0 mnkr, varav 5,0 mnkr under år 2020. Beslut från ESF om projektansökan väntas i juni 2019.

Modernisering av sociala system

Nämndens kommande nya systemstöd för flyktingsamordning, återsökning av statsbidrag och arbetsmarknadsinsatser ingår i stadens samordnade projekt för modernisering av sociala system. Samordningen kommer att effektivisera hanteringen för medarbetare inom nämnden i samverkan med andra förvaltningar vilket i förlängningen gynnar stockholmare. När systemstödet är helt infört cirka år 2021 kommer en fördelning av förvaltnings-, utvecklings- och driftkostnad att ske till samtliga förvaltningar som deltar. Det går i dagsläget inte att uppskatta hur stor kostnaden blir för arbetsmarknadsnämnden.

Feriejobb

Då det har funnits behov av ytterligare arbetstillfällen har nämnden även upphandlat feriejobsplatser som stadsdelsnämnderna kan disponera. Kostnaden för de upphandlade platserna, som år 2020 beräknas uppgå till drygt 450 platser, beräknas till 1,5 mkr/år. I beräkningen ingår platser med särskilt språkstöd, för att göra feriejobben tillgängliga för exempelvis ensamkommande unga och unga nyanlända i stadens boenden. Arbetsmarknadsnämnden har inte erhållit budgetmedel för dessa platser.

FINSAM

Samordningsförbundet Stockholms stad, FINSAM, är ett finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet. Förbundet bildades 2016 och ägs av Stockholms stad, Försäkringskassan, Region Stockholm och Arbetsförmedlingen. Försäkringskassan ska bidra med hälften av medlen till den finansiella samordningen och Stockholms stad och Region Stockholm bidrar med vardera en fjärdedel.

Enligt FINSAMS preliminära budgetförslag för åren 2020 och 2021 ökar staten sin finansiering till FINSAM med 8,0 mnkr år 2020 och 3,2 mnkr år 2021, under förutsättning att staden och Region Stockholm ökar sin med vardera 4,0 mnkr år 2020 och 1,6 mnkr år 2021. Inför år 2020 behöver därför arbetsmarknadsnämndens budget höjas med 4,0 mnkr och ytterligare 1,6 mnkr inför år 2021.

3.2 Investeringar

Nämndens uppskattade behov av investeringsbudget de kommande tre åren uppgår till 6,0 mnkr per år, till följd av kommande behov av lokalanpassningar och inventarieinköp.

4 Lokalförsörjningsplan

4.1 Inledning

Lokalförsörjningsplanen är stadens verktyg för att på nämnd- och stadsledningsnivå planera behovet av lokaler.

Ett effektivt nyttjande av lokaler innebär att arbetsmarknadsnämndens verksamheter disponerar rätt mängd lokaler som är geografiskt lokaliserade så att nyttan för nämndens och staden som helhet optimeras.

Lokalerna ska också vara flexibla och kunna användas av olika verksamheter vid olika tidpunkter. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande.

Av planen framgår de större planerade lokalförändringarna, som nämnden bedöms att hantera under 2020 till 2022.

4.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

För vuxenutbildningen påverkas behovet av lokaler främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna.

Inom Jobbtorg Stockholm påverkas lokalbehovet av antalet aspiranter och deltagare i verksamheterna. De förändringar som föreslagits gällande Arbetsförmedlingens organisation och arbetssätt väntas särskilt påverka verksamheterna inom Jobbtorg. Tidigare planerad samlokalisering i Kista mellan Arbetsförmedlingens och Jobbtorg Stockholm kommer inte att ske under 2019. Samtidigt är Arbetsförmedlingens långsiktiga ambition fortsatt att samlokalisera.

Inriktningen i den strategiska lokalplaneringen är en ökad samverkan mellan verksamheterna både lokalmässigt och verksamhetsmässigt. Målsättningen är att skapa verksamhetslokaler i vilka verksamheterna kan förändras, växa respektive minska i olika omfattning över tid och som ger större möjligheter till samverkan med flera olika samarbetspartners.

4.3 Kapacitetsbeskrivning

Ett antal enheter upplever stor trångboddhet i sina befintliga lokaler, vilket minskar verksamhetens möjligheter att kunna möta det faktiska behovet. Vissa lokaler uppfyller inte gällande regelverk och bestämmelser. Många av verksamhetslokalerna uppfyller inte heller de krav som ställs på moderna lokaler, d.v.s. att lokaler ska vara flexibla, ändamålsenliga, uppfylla olika målgruppers behov samt uppfylla kriterierna för en god arbetsmiljö.

De förändringar som behöver vidtas omfattar både att avveckla befintliga lokaler som inte motsvarar behoven samt att planera och hitta ersättningslokaler. Vid nyetablering av lokaler föreslås en ökad lokal- och verksamhetsmässig samverkan mellan olika verksamheter som jobbar med närliggande frågor och målgrupper.

Nämnden bedömer även att en viss omlokalisering av verksamheter kan bli nödvändig för att täcka in geografiska områden och skapa en större flexibilitet i lokalnyttjandet.

En verksamhet med stora behov av utökning är Campus Åsö. För att Campus Åsö ska bli ett nav i integrationen där nyanlända kan lära sig svenska, gå vidare till en yrkesutbildning och komma ut på arbetsmarknaden, behöver verksamheten utökas. En förutsättning för det är fler lokaler på Campus Åsö. Med utökade lokaler kan sfi etableras, något som ger en synergieffekt då sfi-lärare även kan användas i uppdragsutbildningar för exempelvis vårdpersonal som behöver utöka sina språkkunskaper. Med fler lokaler kan yrkesutbildningar, kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildningar) och yrkeshögskolan utökas, och Campus Åsö kan bidra ytterligare till att fler kommer ut i arbete.

4.4 Förändringar i lokalbeståndet

5.4.1 Administrativa lokaler

I augusti 2018 genomfördes en förtätning av arbetsplatser på Livdjursgatan 4, i syfte att rymma fler arbetsplatser. Lokalerna är inte anpassade för det antalet arbetsplatser och det finns för få gemensamma lokaler som mötesrum. Därför utreds möjligheter till en mer flexibel lösning som ger bättre arbetsmiljö inom befintliga lokaler. En mätning av lokalutnyttjandet har genomförts och under våren 2019 tas förslag till förändrade planlösningarna fram.

Bedömningen är att effektivisering av lokalerna kan genomföras. Vid eventuell ombyggnation kan det bli aktuellt med evakuering av personal, vilket innebär en tillfällig ökad kostnad. En ombyggnation innebär även en kostnadsökning på sikt om kostnaderna för ombyggnation läggs på befintlig hyra. Dock kommer kostnaden per arbetsplats att minska över tid, då ett mer effektivt utnyttjande innebär lägre kostnad per arbetsplats.

Förvaltningen kommer senast under hösten 2019 att besluta om lokalerna på Livdjursgatan 4.

5.4.2 Jobbtorg Stockholm

5.4.2.1 Verksamhetsområde Jobbtorg Vällingbyplan 7, Jobbtorg Vällingby

Lokalen i Vällingby är uppsagd. Avtalet har dock förlängts under perioden 2019-01-01 – 2019-06-30. Planering pågår för att lokalmässigt samverka med Arbetsförmedlingen i Vällingby. Preliminärt beräknas inflyttning kunna ske permanent till september 2019. Då Arbetsförmedlingens medverkan är osäker ser arbetsmarknadsnämnden även över andra lokalalternativ.

Storforsplan 36, Jobbtorg Farsta

Jobbtorg Farsta har sedan drygt ett par år tillbaka hyrt ut del av sin lokalyta till stadsdelsförvaltningen i Farsta. Då jobbtorgsverksamheten utökats har avtalet sagts upp. Lokalytan kommer att återlämnas 2019-04-01 när stadsdelsförvaltningen får tillgång till en annan lokal i fastigheten. Planering för att effektivare nyttja befintlig jobbtorgslokal, inklusive den yta som tidigare hyrts ut till stadsdelsförvaltningen, kommer att starta under andra kvartalet 2019.

Borgarfjordsgatan 13, Jobbtorg Kista Vuxna

Verksamheten upplever sig vara trångbodd (yta cirka 1150 kvm). En utredning har genomförts av lokalplanerarna som visar att nyttjandet kan effektiviseras. Fastighetsägaren har informerats och fått underlag till en smärre lokalanpassning och ska återkomma med en hyresoffert och förslagsritningar. Finansiering av kostnaderna för anpassning föreslås ske via tillägg på hyran.

5.4.2.2 Verksamhetsområde insatser

Gustavslundsvägen 145, Fokus Unga

Från 1 januari 2019 hyr förvaltningen nya lokaler av fastighetsägaren Vasakronan för verksamheten Fokus Unga på Gustavslundsvägen 145. Verksamheten omfattar bland annat enheterna Ung i centrum och Ungdomsanställningar, som tidigare var inrymda på Hornsgatan 124. I början av februari 2019 flyttade verksamheterna in i de nya lokalerna.

Lokalerna vid Hornsgatan 124, som ägs av Stockholmshem AB, är uppsagda till 2019-12-31. Förvaltningens planering var att lokalerna från 1 april 2019 skulle övertas av utbildningsförvaltningen, som bedriver verksamhet i våningen under. I ett sent skede meddelade dock utbildningsförvaltningen att de inte kunde ta över lokalen, då ytan översteg behovet och hyreskostnaden var för hög. Från fastighetsägaren Stockholmshems sida medges inte att lokalen delas upp och hyrs ut som en mindre enhet. Förvaltningen har därför en tomgångshyra att beakta under 2019 för lokalerna på Hornsgatan.

Palmfeltsvägen 3, Jobbtorg Unga Globen

Verksamheten är trångbodd och dessutom inrymd i en lokal som kommer att rivas. Fastigheten ingår i den övergripande förändringen av Slakthusområdet som planeras med rivningar av befintliga fastigheter och nyetablering av bostäder m.m. Lokalavtalet är uppsagt från och med 2019-09-30. Planering pågår för att samlokalisera verksamheten med andra enheter som vänder sig till liknande målgrupper inom verksamhetsområdet Jobbtorg, se rubrik Träskolevägen nedan.

Palmfeltsvägen 1, DEV (projekt som riktar sig till ungdomar med neuropsykiatrisk diagnos och/eller psykisk ohälsa)

Verksamheten ska bland annat samverka med verksamheten för unga kvinnor inom arbetslagsanställningar. Förvaltningen har under projektperioden hyrt en tillfällig lokal på Palmfeltsvägen, som är uppsagd till 2019-03-31. Fastighetsägare är S:t Erik markutveckling. Planering pågår för att samlokalisera verksamheten, se rubrik Träskolevägen nedan.

Stockholmsvärdar

Verksamheten Stockholmsvärdar har sedan en längre tid haft stort behov av en ersättningslokal för en lokal i Kärrtorp som rivits. I dagsläget saknar verksamheten lokal på den södra sidan om staden. Planering pågår för att samlokalisera verksamheten, se rubrik Träskolevägen nedan.

Ranhammarsvägen 20, Jobbstart Ulvsunda

Inom Jobbtorg Stockholm inkluderas verksamheten Jobbstart, som tillhandahåller arbetsförberedande insatser, som exempelvis arbetsträning. De lokaler som Jobbstart idag hyr på Ranhammarsvägen 20 är i mycket stort behov av generella upprustnings- och

underhållsåtgärder. Lokalerna uppfyller inte dagens regelverk och inte heller verksamhetens behov av en funktionell och flexibel planlösning. Därför planeras en samlokalisering av verksamheten, se rubrik Träskolevägen nedan.

Träskolevägen 17, ny lokal för samverkan för Jobbtorg och Insatser

Fastighetsägare är Stockholms stad, S:t Erik. Fastigheten är belägen Slakthusområdets södra del mellan Enskedevägen och Träskolevägen. Byggnaden omfattar totalt cirka 1 904 kvm, varav verksamhetsyta utgörs av cirka 1 546 kvm och resterande yta utgörs av källare, förråd m.m. Planering pågår kring att enheter inom verksamhetsområdena Jobbtorg och Insatser, bland annat Jobbtorg Unga Globen, DEV, Arbetslag, Stockholmsvärdar och Ulvsunda, ska samverka lokal- och verksamhetsmässigt i fastigheten. Den totala lokalytan bedöms vara fullt tillräcklig.

Ett ärende gällande beslut om ny lokalförhyrning presenterades för arbetsmarknadsnämnden den 26 mars 2019.

5.4.3 Vuxenutbildning Stockholm

Det finns ett uttalat önskemål från förvaltningen att planera för en utökad samverkan både verksamhets- och lokalmässigt för flera olika enheter som arbetar med närliggande målgrupp och frågeställningar. Det väntas ge många positiva effekter ur verksamhetssynpunkt då flera professioner finns samlade på ett ställe. Även ur ekonomiskt hänseende är en lokalsamverkan mellan flera enheter positivt då lokalen samnyttjas på olika sätt, vilket innebär att lokalytan och därmed lokalkostnaderna kan minska.

Rosenlundsgatan 54, Lärvox

På Rosenlundsgatan bedriver Lärvox studieverksamhet för personer med funktionsvariation i en lokal belägen på två plan med en invändig trappa omfattande 298 kvm samt 243 kvm. Fastighetsägare är Gamla Livförsäkrings AB, SEB Trygg Liv. Befintlig lokal är inte anpassad för målgruppen och verksamhetens behov. Vidare finns behov av att sitta i samma lokaler som Alternativ Sfi, eftersom lärare skulle kunna samverka mer. Avtalstiden för befintliga lokaler löper under perioden 2018-07-01 - 2021-06-30 och hyresavtalet är uppsägningsbart till 2020-09-30. Verksamheten har problem med försämrad arbetsmiljö i lokalen och olägenheter p.g.a. bristande ventilation och klimatproblem. Behovet av att hitta en ny och mer ändamålsenlig verksamhetslokal är därför mycket stort.

Arbete pågår för att verksamheten lokalmässigt ska samverka i en gemensam lokal med andra enheter inom området vuxenutbildning, se rubrik Förmansvägen nedan.

Rosenlundsgatan 60, Studieteamet

Fastigheten är belägen på Rosenlundsgatan med god tillgänglighet till allmänna kommunikationer. Fastighetsägare är Gamla Livförsäkrings AB, SEB Trygg Liv. Verksamheten, som utgörs av kontorsverksamhet, är inrymd i en lokal omfattande 452 kvm och bedriver konsultstöd till skolor inom området extra anpassningar och stöd till individer som vill börja studera, men som behöver stöttning för att komma dit. Avtalstiden för lokalen löper under perioden 2013-09-01—2021-12-31 och kontraktet är uppsägningsbart till 2021-03-31.

Arbete pågår för att verksamheten lokalmässigt ska samverka i en gemensam lokal med andra enheter inom området vuxenutbildning, se rubrik Förmansvägen nedan.

Sandhamnsgatan 9, Språkstödjande insatser samt Alternativ Sfi

Fastigheten är belägen på Sandhamnsgatan på Gärdet och utgörs i huvudsak av ett vård- och omsorgsboende. Fastighetsägare är Micasa Fastigheter i Stockholm AB. Språkstöds kontors- och studielokaler är belägna i fastighetens bottenplan i en avskild lokaldel med separat ingång. Avtalstiden för lokalen löper under perioden 2016-08-01—2021-09-30 och är uppsägningsbart till 2020-12-31. Verksamheten är trångbodd och lokalen uppfyller inte verksamhetens behov och krav på tillgänglighet och ändamålsenlig lokal för målgruppen.

Även enheten Alternativ Sfi är trångbodd och verksamheten kan inte växa och kan inte uppfylla verksamhetsbehovet. Lokalen uppfyller heller inte verksamhetens behov och krav på tillgänglighet och ändamålsenlig lokal för målgruppen.

Arbete pågår för att verksamheterna lokalmässigt ska samverka med andra enheter i en gemensam lokal inom området vuxenutbildning, se rubrik Förmansvägen nedan.

Förmansvägen 7-11, pågående utredning gällande lokalsamverkan inom vuxenutbildning

Fastigheten är belägen på Förmansvägen vid Årstadal och lokalen omfattar ca 1700 kvm. Fastighetsägare FastPartner. Utredning och översyn pågår kring att enheter inom verksamhetsområde vuxenutbildning bl.a. Lärvox, Synggruppen Järva, Språkstödjande insatser, Alternativ Sfi, och Studieteamet ska samverka lokal- och verksamhetsmässigt i fastigheten. Viss planering är inledd och skissarbete är påbörjat kring att, utifrån den tänkta lokalens läge i fastigheten och utformning samt verksamheternas behovsspecifikationer, placera in samtliga verksamheter på lämpligaste sätt. Den totala lokalytan bedöms vara fullt tillräckligt. Översyn av befintliga lokalavtal pågår. Inflyttning beräknas tidigast kunna ske under andra kvartalet 2020 efter ombyggnad och anpassning av lokalerna.

4.5 Kostnadsutveckling

Kostnadsförändringar under planperioden bedöms bl.a. ske till följd av förändringar i konsumentprisindex, förändringar av fastighetsskatten, planerade ombyggnader, flyttar och nyetableringar. Vid en optimal lokalstrategisk planering uppstår inga tomgångshyror och ibland dubblerade lokalhyror. Tyvärr så är ju samtliga befintliga lokalavtal tecknade vid olika tidpunkter och avtalen har därmed olika löptider som kan skilja sig från varandra avsevärt.

Vid behov av nya lokaler som ibland kan uppstå mycket akut, men även i andra sammanhang då nyetablering planeras och flera verksamheter ska samordnas, så är risken stor att tomgångshyror uppstår. Under perioden förväntas vissa tomgångshyror uppstå. Det gäller både vid redan genomförda samt vid de planerade lokalförändringar som beskrivits. I dagsläget är det dock oklart hur stora kostnader det blir i slutändan. Förvaltningens målsättning är dock att arbeta aktivt för att dessa kostnader ska minimeras.

4.6 Effektiviseringsmöjligheter

Administrativa lokaler

På Livdjursgatan 4 pågår ett utredningsarbete i syfte att effektivisera lokalerna, hitta en mer flexibel lokallösning och skapa en bättre arbetsmiljö inom befintliga lokaler. Under 2018 har en viss arbetsplatsförtätning skett i befintliga arbetsrum genom att antal arbetsplatser har utökats något.

Arbetet med att effektivisera lokaler fortsätter under perioden.

LIVDJURSGATAN 4	
Antal årsarbetsplatser	106
Kvm	1 682 kvm
Lokalkostnad	3 939 745
Kvm/ årsarbetsplats	15,7 kvm
Lokalkostnad/ årsarbetsplats	37 167 kr

Verksamhetslokaler

Under perioden avser förvaltningen arbeta för en ökad lokal- och verksamhetssamverkan inom verksamhetsområdena Jobbtorg och Vuxenutbildning. En samlokalisering bedöms ge fler vinster bl. a, ökad kostnadseffektivitet genom att fler verksamheter både delar på viss personal samt att personalutrymmen nyttjas gemensamt av flera och lokalerna blir mer yteffektiva, kompetensutvecklingen internt underlättas och verksamheterna lär av varandra. Att samla all kompetens på ett ställe gör den även enklare för de enskilda personerna inom respektive målgrupp som verksamheterna vänder sig till.